

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Voorwoord

Systeemtherapie gaat de nieuwe jaargang in met een vernieuwde redactie. Hans Bom en Gilbert Lemmens hebben na zes jaren van grote inzet een welverdiend afscheid genomen. Helaas viel dit samen met het vertrek – wegens uiteenlopende persoonlijke en werkomstandigheden – van drie recent aangetrokken redactieleden, Alfons Vansteenwegen, Jean-Pierre van de Ven en Cissy Caljé-Ong. Gelukkig zijn tegelijkertijd twee jonge, enthousiaste nieuwe redactieleden toegetreten. Dat zijn Annemarie Gerritsen, orthopedagoog en systeemtherapeut werkzaam bij de Noord-Hollandse jeugdzorginstelling Parlan, en Benedicte Lowyck, psycholoog, systeemtherapeut en onderzoekster, werkzaam aan de universiteit van Leuven.

Elk jaar evalueert de redactie de afgesloten jaargang. Een van de dingen die opviel, was dat het aanbod van spontaan ingestuurde kopij in 2008 hoger lag dan in voorgaande jaren; hopelijk is dit geen toeval maar een doorgaande trend. Aarzelt u vooral niet om teksten of zelfs maar een aanzet of een idee voor een tekst voor te leggen aan de redactie.

Voor de ontwikkeling en overleving van ons vak is wetenschappelijke onderbouwing in de vorm van empirisch onderzoek en theorievorming van groot belang. Schrijvende relatie- en gezinstherapeuten lijken vooral practici te zijn. Wij streven in 2009 naar meer artikelen over onderzoek en over conceptuele ontwikkelingen. Verder is er een themanummer over systeembenadering en organisaties in voorbereiding.

Inmiddels is het digitale archief van het tijdschrift vanaf de zestiende jaargang toegankelijk voor abonnees. Het is te vinden via de website van de NVRG of direct op www.tijdschriftvoorsysteemtherapie.nl.

Deze aflevering opent met de bewerking van een lezing door *Hans Bom* over hoe hulpverleners in de chronische zorg voor verstandelijk gehandicapten nog vaak over de hoofden van hun cliënten heen praten, in plaats van met hen. Daardoor krijgen deze cliënten een onbekwamere identiteit opgedrongen dan hun handicap rechtvaardigt en dat lokt probleemgedrag uit, volgens de circulariteit die een basisconcept van ons vak is. Dit lezend realiseerde ik me dat het in de hulpverlening niet alleen om effectiviteit gaat, maar dat we ook

een sterk ethische, humanistische opdracht hebben, die meestal impliciet blijft wanneer we over ons vak spreken.

Daarna volgt een handzaam artikel van *Rien Geluk* over het betrekken van aangemelde adolescenten bij gezinstherapie en hoe, als dat echt niet lukt, toch zinnig werk valt te leveren. De auteur brengt de onwilligheid of ambivalentie van adolescenten om deel te nemen in verband met de ontwikkelingstaken en -dilemma's van deze levensfase. De crux is steeds weer openlijke erkenning van die aarzeling op een voor alle partijen respectvolle wijze.

In de rubriek *De Praktijk* beschrijft *Petra Deij* een echtpaartherapie waarmee zij haar opleiding tot systeemtherapeut afrondde. Meestal zijn de bijdragen voor deze rubriek korter, maar we hebben deze casus vrijwel onverkort opgenomen omdat zij een mooi en oprecht inzicht geeft in het zoekproces en het vallen en opstaan in zo'n therapie.

In *Professie en Persoon* een interview van *Peter Verboom* met de grondlegster van de Emotionally Focused Therapy voor paren, Sue Johnson. Dat geeft een inspirerende introductie tot haar werk, dan wel een herkenning voor wie daarmee al bekend is.

In *Congressen* nemen de verslaggevers u mee naar de jubileumconferentie van de NVRG en naar een symposium van de verslavingszorg, waaruit blijkt dat ook daar de tendens bestaat om de sociale context steeds meer bij de behandeling te betrekken. Tot slot een gevarieerde reeks boekrecensies. Aan de orde komen boeken over:

- systeemgerichte crisisinterventie;
- hulpverlening aan gezinnen van vluchtelingen;
- theorie en onderzoek over volwassen hechting;
- attitudeverandering in de omgang met verstandelijk gehandicapten – een boekje dat aansluit op het artikel daarover in deze aflevering;
- en ten slotte de behandeling van angststoornissen bij kinderen en hoe lastig de cognitief-gedragstherapeutische aanpak daarvan is te integreren met een systemische.

Jolanthe de Tempe